

2016-10-21

Dnr: 511-5312-12
Dossier: 0382-02-150

Naturreservatet

Snöbottenkärret

Östhammars kommun

- Länsstyrelsens beslut
- Syfte med reservatsbildningen
- Beskrivning av naturreservatet
- Administrativa data
- Skäl för beslut
- Reservatsföreskrifter
- Ärendets beredning
- Bilagor
- Sändlista

2016-10-21

Dnr: 511-5312-12
Dossienr: 0382-02-150

Bildande av naturreservatet Snöbottenkärret i Östhammars kommun och fastställande av skötselplan

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Snöbottenkärret.

För att säkerställa syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen, med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken, att nedan angivna föreskrifter gäller för reservatet, se nedan under rubriken Reservatsföreskrifter.

Ordningsföreskrifter utfärdade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken gäller omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen meddelar, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., bestämmelser för förvaltningen av reservatet genom att fastställa den till beslutet bifogade skötselplanen, bilaga 3. Länsstyrelsen är förvaltare av reservatet.

Beslutet kungörs i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse införs även i ortstidningarna Upsala Nya Tidning och Upplands Nyheter.

2016-10-21

Dnr: 511-5312-12
Dossier: 0382-02-150

SYFTE MED RESERVATSBILDNINGEN

Syftet med reservatsbildningen är att bevara biologisk mångfald och vårda och bevara värdefulla naturmiljöer. Det preciserade syftet med naturreservatet Snöbottenkärret är att:

- bevara lövrik barrskog och sumpskog med en rik insektsfauna,
- bidra till att ett nätverk av lövrik skog bibehålls på landskapsnivå,
- bidra till att gynnsam bevarandestatus uppnås för utpekade naturtyper och arter enligt Natura 2000 samt för andra hotade arter.

Syftet ska uppnås genom att:

- inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter,
- reservatsområdet huvudsakligen får utvecklas fritt,
- naturvårdsinriktad ringbarkning, röjning eller avverkning av gran görs för att gynna asp eller tall samt arter knutna till dessa trädslag.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Bevarandevärdena beskrivs mer utförligt under rubriken Beskrivningsdel i skötselplanen, bilaga 3. Nedan ges endast en sammanfattande beskrivning.

Snöbottenkärret är ett litet skogsområde mellan sjöarna Vällen och Gisslaren, en mil sydost om Gimo. Naturreservatet ingår i ett landskapsavsnitt med lövrika skogar.

Norra delen av reservatsområdet består av äldre lövrik barrskog på moränmark. I denna del är gran det vanligaste trädslaget men inslaget av tall, asp och björk är stort. Den södra delen av reservatet utgörs av en dikningspåverkad och tidigare avverkad sumpskog. Detta område domineras av björk med inslag av gran men även äldre kvarlämnade askar förekommer. Naturreservatet har en rik insektsfauna med ett stort antal rödlistade vedskalbaggar, framförallt sådana som är knutna till asp och björk. På aspar och askar i området växer ett flertal skyddsvärda mossor och lavar.

2016-10-21

Dnr: 511-5312-12
Dossienr: 0382-02-150

ADMINISTRATIVA DATA

Naturreservatets namn:	Snöbottenkärret
NVR ID:	2041214
Beteckning enligt Natura 2000:	SE0210327
Kommun:	Östhammar
Socken:	Harg
Fastigheter:	Svalmyra 6:1 (del av). Avstyckning från denna kommer att göras.
Markägare:	Staten
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Lägesbeskrivning:	Reservatet är beläget öster om sjön Vällen, ca 13 km sydost om Gimo. Läget framgår av bifogad översiktskarta, bilaga 2.
Gräns:	Området har markerats med skraffering på bifogad beslutskarta, bilaga 1. Markerade diken och vägar ligger utanför reservatet.
Fastighetskarta:	66G 6iN Malsättra
Terrängkarta:	633 Hallstavik
Natureografisk region:	Skogslandskapet söder om norrlandsgränsen (26)
Areal - reservatet:	Totalt ca 13,1 hektar, varav landareal 13,1 hektar och produktiv skogsmark 13,1 hektar.
Areal – Natura 2000:	Totalt 13,1 hektar
Markslag och naturtyp:	se skötselplan, bilaga 3
Naturtyper enligt Natura 2000:	se skötselplan, bilaga 3

2016-10-21

Dnr: 511-5312-12
Dossienr: 0382-02-150

SKÄL FÖR BESLUT

Naturvärdesbedömning

Naturreservatet ingår i ett större område (82.139) som i länets naturvårdsprogram från 1987 bedömdes tillhöra klass 2 (mycket högt värde). I Länsstyrelsens motivering framhölls örtrika lövträdsbiotoper och naturskogspartier.

Naturreservatet ligger i en värdetrakt som är utpekad i den regionala strategin för formellt skydd av skog i Uppsala län (2006). Värdetrakten heter Vällen-Aspdalssjön och har pekats ut som värdetrakt för granskog, triviallövskog och ädellövskog.

Prioriterade bevarandevärden

De prioriterade bevarandevärdena utgörs av äldre barrblandskog, asprik granskog och björksumpskog med inslag av ädellövträd. Äldre barrträd, aspar och askar samt död ved av asp, björk och gran är prioriterade strukturer. Vedlevande insekter samt epifytiska mossor och lavar är prioriterade artgrupper.

Förutsättningar för att bevara värdena

Det som kan påverka områdets värden negativt är bl.a. skogsbruk och exploatering i form av bebyggelse, vägar, kraftledningar mm samt försämrade hydrologiska förhållanden.

För att bevara och stärka områdets naturvärden införs föreskrifter mot bl.a. skogsbruk och exploateringsåtgärder.

Motiv till att skyddsformen naturreservat har valts

Länsstyrelsen bedömer att bevarandet av områdets naturvärden är av allmänt intresse. För att bevara områdets naturvärden krävs inskränkningar i pågående markanvändning (skogsbruk).

Skyddsformen naturreservat enligt miljöbalken har valts, för att bevara områdets naturvärden långsiktigt. Vid reservatsbildning kan föreskrifter om begränsningar i markanvändning införas och skötselåtgärder genomföras, och området får därigenom ett varaktigt skydd och bevarande.

2016-10-21

Dnr: 511-5312-12
Dossienr: 0382-02-150

Beslutets överensstämmelse med övriga åtaganden som berör området

Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålet Levande skogar genom att 13,1 hektar skyddsvärd produktiv skogsmark undantas från skogsproduktion och ges ett långsiktigt skydd. Beslutet bidrar också till att nå miljökvalitetsmålet Ett rikt växt- och djurliv.

Reservatsområdet berörs inte av något riksintresseområden enligt 3 eller 4 kap miljöbalken. Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Intresseprövning

Enligt 7 kap 25 § miljöbalken ska det vid prövning av naturreservatsärenden tas hänsyn även till enskilda intressen. Inskränkningarna i den enskildes rätt att använda mark och vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Bevarandet av områdets naturvärden är ett angeläget allmänt intresse. Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

2016-10-21

Dnr: 511-5312-12
Dossienr: 0382-02-150

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken angående inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, spränga, schakta, plöja, dämma, nydika, skyddsrika eller på annat sätt föra bort vatten, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan markbearbetning,
2. uppföra byggnad eller anlägga väg, stig, mast eller annan anläggning eller anordning,
3. dra fram ny mark- eller luftledning,
4. framföra motordrivet fordon med undantag för
 - körning med mindre fordon för uttransport av fäلت klövvilt,
5. anordna upplag,
6. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
7. tillföra kalk, växtnäringssämnen eller andra ämnen,
8. sätta upp eller upplåta plats för skylt eller liknande,
9. avverka, röja, så, plantera eller utföra annan skogsbruksåtgärd, eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd och buskar,
10. sätta upp saltsten eller utfodra vilt eller tamboskap med undantag för
 - stödåtgärder för hotad eller missgynnad art som utförs på uppdrag av Länsstyrelsen,
11. införa för trakten främmande växt- eller djurart/ras,
12. upplåta plats för ridning, camping, orienteringstävling eller liknande arrangemang, uppställning av husvagn, släpvagn eller motordrivet fordon.

Föreskrifter nedan under C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt med undantag för åtgärder som är nödvändiga för att kunna utöva sin särskilda rätt, t.ex. jakt.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken angående förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av reservatets gräns samt uppsättning informationsskyltar som berör reservatet,
2. anläggande och underhåll av parkeringsplats markerad på beslutskarta, bilaga 1,
3. naturvårdsinriktad röjning, avverkning och ringbarkning i hela naturreservatet,
4. undersökningar av djur-, växt- och svamparter och andra naturförhållanden.

Dessutom ska markägaren tåla att ovanstående åtgärder utförs av förvaltaren av naturreservatet eller den som förvaltaren uppdrar åt.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar,
3. insamla eller föra bort insekter eller andra ryggradslösa djur,
4. medvetet störa djurlivet,
5. elda eller grilla,
6. sätta upp permanenta markeringar, skylt eller liknande,
7. använda området för organiserade tävlings- eller övningsändamål, lägerverksamhet eller motsvarande,

Ovanstående föreskrifter under A och C ska inte utgöra hinder för

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att genomföra de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,

2016-10-21

Dnr: 511-5312-12
Dossienr: 0382-02-150

- genomförande av biologiska undersökningar som inte skadar bevarandevärdena. För sådana undersökningar krävs dock Länsstyrelsens tillstånd.
- nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning.

Andra bestämmelser som gäller för området

Området utgörs av Natura 2000-området Snöbottenkärret enligt 7 kap 27 § miljöbalken. Enligt 7 kap. 28 a § samma balk är det förbjudet att utan tillstånd bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-områden.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är bland annat:

Fridlysta arter är skyddade enligt artskyddsförordningen (2007:845).

Körning med motorfordon i terrängen regleras av terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594).

Jakt regleras i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905).

ÄRENDETS BEREDNING

Området uppmärksammades i samband med Upplandsstiftelsens arbete med Ekologisk landskapsplanering i Vällenområdet under 1990-talet. Under åren 1999-2000 inventerade Upplandsstiftelsen vedlevande insekter kring Vällen och konstaterade då förekomst av bland annat cinnoberbagge i Snöbottenkärret. År 2004 godkändes Snöbottenkärret som Natura 2000-område. Dialog om skydd av området som naturreservat har förts med Hargs bruk sedan 2009, varvid olika lösningar av ersättningsfrågan har diskuterats. Markägaren önskade i första hand ersättning i form av ersättningsmark och under 2016 kom Naturvårdsverket och markägaren överens om ett bytespaket, varvid köpekontrakt tecknades.

Markägare och andra sakägare har, enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., i augusti 2014 förelagts att inom en tid av sex veckor yttra sig över förslag till beslut om bildande av naturreservatet. Förslaget till beslut har dessutom remitterats till berörda myndigheter och organisationer.

Länsstyrelsen har enligt 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning utrett föreskrifternas kostnadsmässiga och andra konsekvenser och dokumenterat dessa i en konsekvensutredning.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
SNÖBOTTENKÄRRET

2016-10-21

10(11)

Dnr: 511-5312-12
Dossier: 0382-02-150

Samråd har enligt 26 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Naturvårdsverket, samt enligt 25 § samma förordning med Skogsstyrelsen och Östhammars kommun.

Naturreseptatet har mätts in av Lantmäteriet.

Remissyttranden:

Remissyttranden utan erinran mot bildande av naturreseptatet har inkommit från Skogsstyrelsen, Östhammars kommun, Försvarsmakten, Lantmäteriet, Vattenfall, Svenska kraftnät, TeliaSonera Skanova Access AB, och Naturskyddsföreningen i Uppsala län

SGU har i sitt yttrande framfört att en mindre justering bör göras i beskrivningen av geologin. Länsstyrelsen ändrat beskrivningen i skötselplanen i enlighet med SGU:s påpekande.

Därutöver har mindre ändringar och kompletteringar gjorts i beslut och skötselplan.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Beslutet kan överklagas hos regeringen, miljö- och energidepartementet, se bilaga 4.

Beslut i detta ärende har fattats av tf. landshövding Johan von Knorring. I den slutliga handläggningen deltog även länsassessor Annika Israelsson, antikvarie Lennart Swanström, planhandläggare Åsa Blomster, naturvårdsdirektör Lennart Nordvarg och naturvårdshandläggare Karin Wiklund, föredragande.

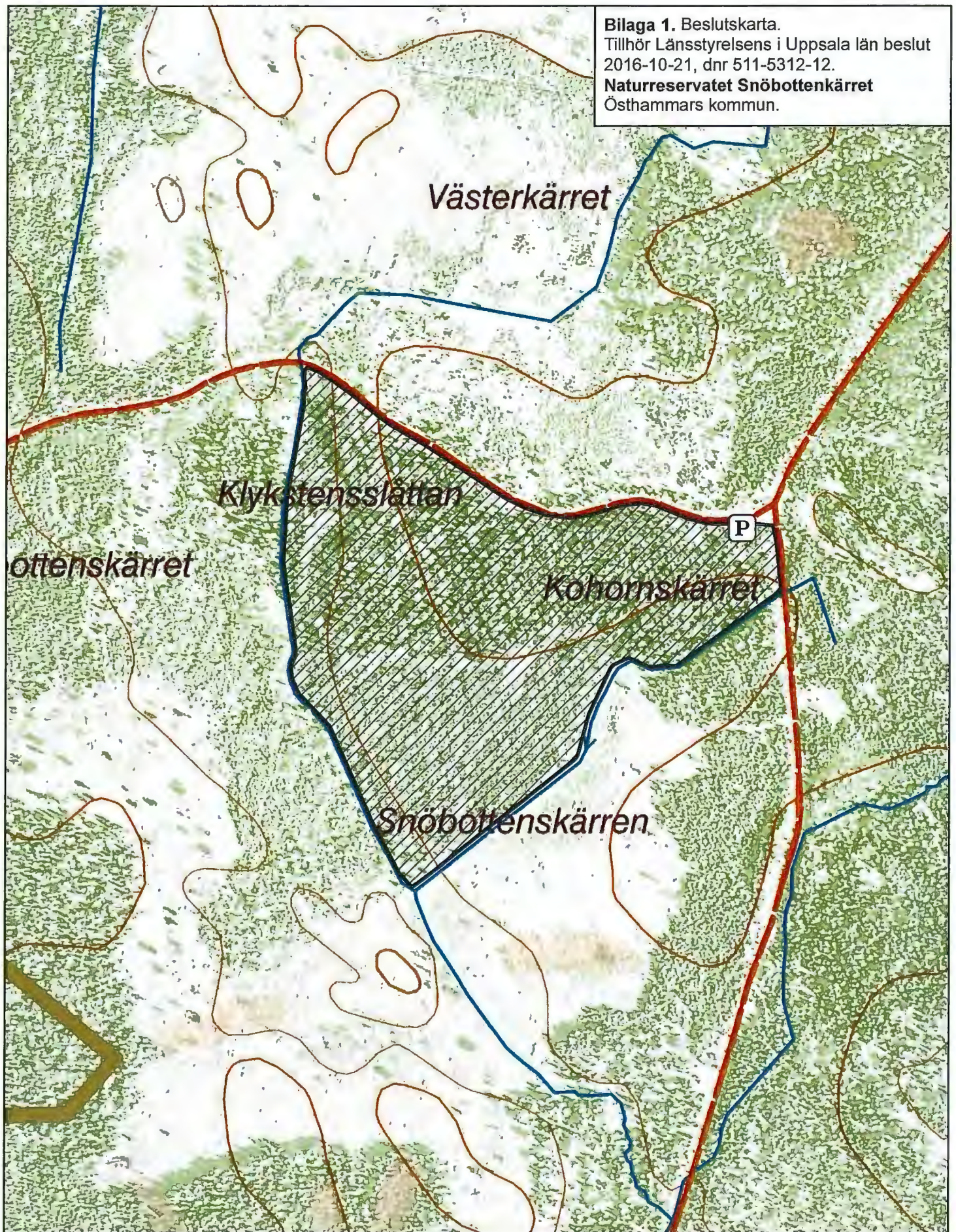

Johan von Knorring

Karin Wiklund

BILAGOR

1. Beslutskarta, skala 1:5 000
2. Översiktskarta, skala 1:100 000
3. Skötselplan med skötselområdeskarta
4. Hur man överklagar

Bilaga 1. Beslutskarta.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län beslut
2016-10-21, dnr 511-5312-12.
Naturreservatet Snöbottenkärret
Östhammars kommun.

© Lantmäteriet/Länsstyrelsen

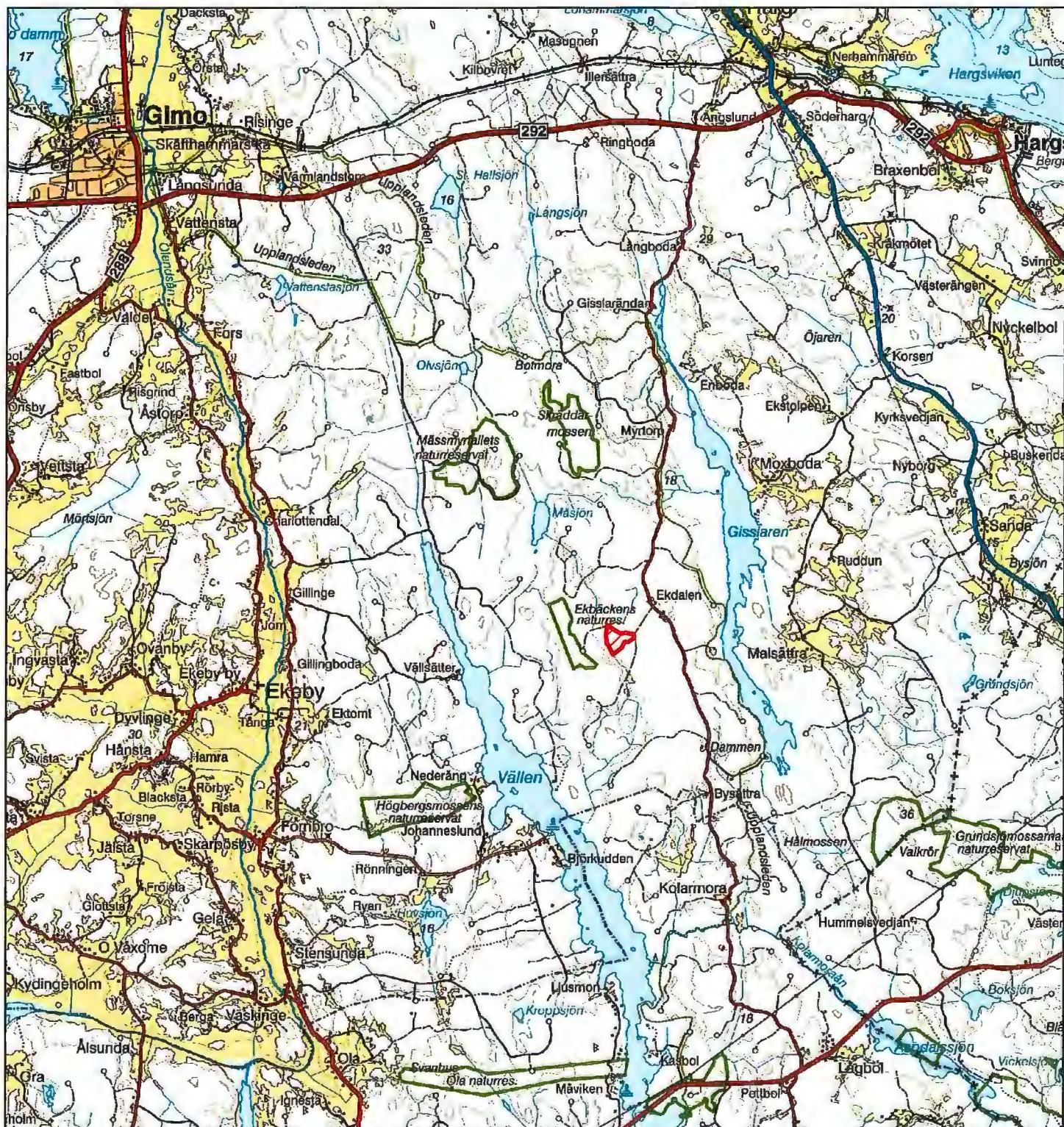
0 100 200 300
m

Skala 1:5 000

P Parkering
 Naturreservat

Bilaga 2. Översiktskarta.
Tillhör Länstyrelsens i Uppsala län beslut
2016-10-21, dnr 511-5312-12.
Naturreservatet Snöbottenkärret
Östhammars kommun

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan
SNÖBOTTENKÄRRET

2016-10-21

BILAGA 3
1(16)

Dnr 511-5312-12
Dossier nr 0382-02-150

Skötselplan för naturreservatet

Snöbottenkärret

Östhammars kommun

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan
SNÖBOTTENKÄRRET

BILAGA 3
2(16)

2016-10-21

Dnr 511-5312-12
Dossier 0382-02-150

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS ÄNDAMÅL	3
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL	3
BESKRIVNINGSDDEL	4
Administrativa data	4
Bestämmelser utöver reservatsbeslut	5
Naturvärdesbedömning	5
Åtgärdsprogram för hotade arter	5
Allmän beskrivning	5
Historisk och nuvarande markanvändning	6
Områdets bevarandevärden	7
Biologiska värden	7
Prioriterade bevarandevärden	10
Källförteckning	10
Publicerade skrifter	10
Digitala källor	11
Muntliga uppgifter	11
PLANDEL	12
Övergripande skötsel	12
Beskrivning, bevarandemål och föreskrifter för skötsel	12
Skötselområde A: Lövrik barrskog – 8,0 ha	12
Skötselområde B: Sumpskog – 5,1 ha	14
Upplysningar	15
Bränder	15
Vägar	15
Diken	15
Jakt	15
UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER	16
UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL	16
SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER	16

2016-10-21

Dnr 511-5312-12
Dossienr 0382-02-150

SKÖTSELPLANENS ÄNDAMÅL

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om hur reservatet ska förvaltas för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses. Skötselplanen kan, inom ramen för syfte och föreskrifter, justeras vid behov. Länsstyrelsen ansvarar för revidering och fastställande av skötselplaner

SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL

Syftet med reservatsbildningen är att bevara biologisk mångfald och vårda och bevara värdefulla naturmiljöer. Det preciserade syftet med naturreservatet Snöbottenkärret är att:

- bevara lövrik barrskog och sumpskog med en rik insektsfauna,
- bidra till att ett nätverk av lövrik skog bibehålls på landskapsnivå,
- bidra till att gynnsam bevarandestatus uppnås för utpekade naturtyper och arter enligt Natura 2000 samt för andra hotade arter.

Syftet ska uppnås genom att:

- inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter,
- reservatsområdet huvudsakligen får utvecklas fritt,
- naturvårdsinriktad ringbarkning, röjning eller avverkning av gran görs för att gynna asp eller tall samt arter knutna till dessa trädslag.

2016-10-21

Dnr 511-5312-12
Dossier nr 0382-02-150

BESKRIVNINGSDDEL

Administrativa data

Naturreseptatets namn:	Snöbottenkärret	
NVR ID:	2041214	
Beteckning enligt Natura 2000:	SE0210327	
Kommun:	Östhammar	
Socken:	Harg	
Fastigheter:	Svalmyra 6:1 (del av). Avstyckning från denna kommer att göras.	
Markägare:	Staten	
Förvaltare:	Länsstyrelsen	
Lägesbeskrivning:	Reservatet är beläget öster om sjön Vällen, ca 13 km sydost om Gimo. Läget framgår av bifogad översiktskarta, bilaga 2.	
Gräns:	Området har markerats med skraffering på bifogad beslutskarta, bilaga 1. Markerade diken och vägar ligger utanför reservatet.	
Fastighetskarta:	66G 6iN Malsättra	
Terrängkarta:	633 Hallstavik	
Naturgeografisk region:	Skogslandskapet söder om norrlandsgränsen (26)	
Areal - reservatet:	Totalt ca 13,1 hektar, varav landareal 13,1 hektar och produktiv skogsmark 13,1 hektar.	
Areal – Natura 2000:	Totalt 13,1 hektar	
Markslag och naturtyp: (ungefärliga arealer)	Barrdominerad äldre skog	7,2 ha
	Lövdominerad ungskog (< 40 år)	5,9 ha

Naturtyper enligt Natura 2000: Taiga (9010)*	2,2 ha
Näringsrik granskog (9050)	4,0 ha

* Prioriterad naturtyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv

Bestämmelser utöver reservatsbeslut

Området utgörs av Natura 2000-området Snöbottenkärret enligt 7 kap 27 § miljöbalken. Enligt 7 kap. 28 a § samma balk är det förbjudet att utan tillstånd bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-områden.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är bland annat:

Fridlysta arter är skyddade enligt artskyddsförordningen (2007:845).

Körning med motorfordon i terrängen regleras av terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594).

Jakt regleras i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905).

Naturvärdesbedömning

Naturreseptatet ingår i ett större område (82.139) som i länets naturvårdsprogram (1987) bedömdes tillhöra klass 2 (mycket högt värde). I Länsstyrelsens motivering framhölls örtrika lövträdsbiotoper och naturskogspartier.

Naturreseptatet ligger i en värdeetrakt som är utpekad i den regionala strategin för formellt skydd av skog i Uppsala län (2006). Värdeetrakten heter Vällan-Aspdalssjön och har pekats ut som värdeetrakt för granskog, triviallövskog och ädellövskog.

Åtgärdsprogram för hotade arter

Cinnoberbagge som har påträffats i reservatet ingår i Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för skalbaggar på gammal asp.

Allmän beskrivning

Snöbottenkärret är ett litet skogsområde mellan sjöarna Vällan och Gisslaren, en mil sydost om Gimo. Naturreseptatet ingår i ett landskapsavsnitt med lövrika skogar kring sjön Vällan.

2016-10-21

Dnr 511-5312-12
Dossier 0382-02-150

Norra delen av reservatsområdet består av äldre lövrik barrskog på moränmark. I denna del är gran det vanligaste trädslaget men inslaget av tall, asp och björk är stort. Den södra delen av reservatet utgörs av en dikningspåverkad och tidigare avverkad sumpskog. Detta område domineras av björk med inslag av gran men även äldre kvarlämnade askar förekommer. Naturreservatet har en rik insektsfauna med ett stort antal rödlistade vedskalbaggar, framförallt sådana arter som är knutna till asp och björk. På aspar och askar i området växer ett flertal skyddsvärda mossor och lavar.

Området ligger ca 18 m till 27 m över havet. Berggrunden består enligt berggrundskartan huvudsakligen av sur granit/graodiorit. Ett litet område i östra delen har dock mer basiska inslag i form av metabasalt till metaandesit. I norra delen är urberget, enligt jordartskartan, täckt huvudsakligen av sandig/grusig morän som bitvis är blockrik. Mindre områden med hållar finns också. Jordarten i sumpskogen i söder utgörs av kärrtorv.

Historisk och nuvarande markanvändning

De första öarna inom området började sticka upp ur havet under yngre stenåldern, det vill säga för ca 4000 år sedan. För 3000 år sedan låg i stort sett hela området över vattenytan och troligen koloniserades områdena kring Vällen redan då av människor som levde av jakt och fiske.

Under järnbruksepoken (1600-1800-talet) medförde behovet av kol till Gimo och Hargs bruk ett intensivt kolande och på en karta över Svalmyra allmänning (inom vilken reservatet är beläget) från 1737 beskrivs nästan hela kartbladet som avkolat. Bruken upphörde i slutet av 1800-talen och omvandlades till skogsbolag. Under en vinterstorm 1931 blåste mycket skog i trakten omkull men skogen tycks ha förnygrats på naturlig väg. Skogarna blev därmed olikåldriga med stor trädslagsblandning.

Enligt häradskartan var norra delen av reservatsområdet i mitten av 1800-talet klätt med barrskog medan södra delen var ett lövkärr. Ett mindre område, belägen i reservatets västra del, utgjordes av slättermark och detta benämns fortfarande som Klykstensslättan på terrängkartan. Detta område var öppet på 1950-talet men är idag glest igenvuxet med gran, björk och al.

2016-10-21

Dnr 511-5312-12
Dossienr 0382-02-150

Områdets bevarandevärden

Biologiska värden

Arter med prioriterat bevarandevärde är understrukna.

Snöbottenkärret är ett litet naturreservat som troligen inte på egen hand klarar att hålla den mångfald av arter som påträffats i området. Naturreservatet ligger emellertid väl placerat i den lövträdsrika värdetrakten Vällen-Aspdalssjön och är omgivet av ett stort antal naturreservat, bland annat de närbelägna Ekbäcken och det blivande naturreservatet Kodödkärret.

Under åren 1999-2000 gjordes en inventering av vedlevande insekter i Vällenområdet, som bland annat omfattade Snöbottenkärret (Eriksson 2002). Vid denna påträffades ett stort antal rödlistade vedskalbaggar inom reservatsområdet. Cinnoberbagge är en mycket sällsynt art som har sin huvudutbredning i Uppland. Arten är klassad som EN på rödlistan och är upptagen i annex II och IV i art- och habitatdirektivet. Cinnoberbagge påträffades vid inventeringen 1999-2000 men kunde inte återfinnas vid basinventeringen 2006. Cinnoberbagge behöver kontinuerlig tillgång på död eller döende asp. Umbrabagge är också klassad som EN på rödlistan och denna art utvecklas i högstubbar av lövträd, gärna i solexponerade grova högstubbar av björk. Nordlig rödrock påträffades i reservatet i en björkhögstubbe. Den kan dock även förekomma i murken solexponerade död ved av gran eller asp. Större flatbagge utvecklas i brunrötad ved av till exempel gran och björk, oftast i grova högstubbar av gran som är angripen av klubbicka eller av björk angripen av björkticka. Utöver dessa sällsynta arter finns det i reservatet relativt många andra rödlistade vedinsekter som är knutna till björk och/eller asp, till exempel barkrödrock, platt gångbagge, svart ögonknäppar, sextrimmig plattstumpbagge, jättesvampmal och mindre träfjäril.

Ett flertal arter som växer på levande lövträd förekommer inom området. Aspfjädermossa och lunglav har hittats på aspar och askar i reservatet och ädellav har noterats på en asp. Dessa arter gynnas av högt bark-pH och fuktig, men inte alltför skuggig miljö. Arterna hittas ofta tillsammans på samma träd. Stor aspticka och västlig njurlav växer på gammal grov eller senvuxen asp.

Skyddsvärda arter:

Skalbaggar

<i>Agaricochara latissima</i>		NT
<i>Ampedus cinnabarinus</i>	barkrödrock	NT
<i>Ampedus karpathicus</i>	nordlig rödrock	VU
<i>Ampedus nigroflavus</i>	orange rödrock	NT

2016-10-21

Dnr 511-5312-12
Dossier 0382-02-150

<i>Atheta scapularis</i>		
<i>Atomaria subangulata</i>		
<i>Cassida vibex</i>		
<i>Cerylon deplanatum</i>		NT
<i>Corticaria lapponica</i>	robust mögelbagge	
<i>Cucujus cinnaberinus</i>	cinnoberbagge	EN P A
<i>Corticeus bicolor</i>	tvåfärgad barksvartbagge	NT
<i>Cyphea curtula</i>		NT
<i>Danosoma fasciata</i>		NT
<i>Dendrophagus crenatus</i>		
<i>Denticollis borealis</i>	svart ögonknäppare	NT
<i>Dissoleucas niveirostris</i>		
<i>Dorcatoma janssoni</i>		DD
<i>Dorcatoma robusta</i>	robust tickgnagare	
<i>Dorcatoma substriata</i>	sprängtickgnagare	NT
<i>Eblisia minor</i>	sexstrimmig plattstumpbagge	NT
<i>Euryusa castanoptera</i>		NT
<i>Eutheia linearis</i>		
<i>Globicornis emarginata</i>		
<i>Hadreule elongatula</i>		
<i>Hallomenus axillaris</i>	punkterad brunbagge	NT
<i>Hylis cariniceps</i>		
<i>Ipidia binotata</i>		NT
<i>Lamellocossus terebrata</i>	mindre träfjäril	NT s
<i>Liodopria serricornis</i>	sågtandad mycelbagge	NT
<i>Microrhagus lepidus</i>		
<i>Mordellistena variegata</i>		NT
<i>Mycetophagus populi</i>		
<i>Necydalis major</i>	stekelbock	NT s
<i>Neomida haemorrhoidalis</i>	rödhalsad svartbagge	
<i>Peltis grossa</i>	större flatbagge	VU s
<i>Platycerus caprea</i>	björkblåoxe	
<i>Platysoma deplanatum</i>	femstrimmig plattstumpbagge	NT
<i>Plegaderus caesus</i>		
<i>Protaetia marmorata</i>	brun guldbagge	
<i>Pseudocistela ceramoides</i>		
<i>Ptenidium gressneri</i>		NT
<i>Pteryx splendens</i>		
<i>Ptilinus fuscus</i>	aspvedgnagare	s
<i>Ptiliolum caledonicum</i>		
<i>Rhizophagus cribratus</i>		
<i>Scardia boletella</i>	jättesvampmal	NT s
<i>Scraptia fuscula</i>	brunhuvad spolbagge	

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan
SNÖBOTTENKÄRRET

2016-10-21

BILAGA 3
9(16)

Dnr 511-5312-12
Dossienr 0382-02-150

Schizotus pectinicornis

Triplax rufipes

NT

Xyleborus cryptographus asp barkborre

Xylophilus corticalis

NT

Zavaljus brunneus umbrabagge

EN

Kärlväxter

Fraxinus excelsior

ask

VU

Galium odoratum

myskmadra

s

Lathyrus vernus

vårärt

s

Tilia cordata

skogslind

s

Mossor

Antitrichia curtipendula

fällmossa

s

Buxbaumia viridis

grön sköldmossa

s §

Herzogiella seligeri

stubbpretmossa

s

Homalia trichomanoides

trubbfjädermossa

s

Neckera complanata

platt fjädermossa

s

Neckera pennata

aspfjädermossa

NT s

Lavar

Lecanactis abietina

gammelgranslav

Nephroma laevigatum

västlig njurlav

NT s

Lobaria pulmonaria

lunglav

NT s

Megalania grossa

ädellav

EN

Svampar

Phellinus populicola

stor aspticka

NT s

Teckenförklaring:

- A = Arten omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv
s = Signalart enligt Skogsstyrelsen (2005)
§ = Arten är fridlyst i Sverige
P = Arten omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan (2010):

- CR = Critically endangered Akut hotad
EN = Endangered Starkt hotad
VU = Vulnerable Sårbar
NT = Near threatened Nära hotad
DD = Data deficient Kunskapsbrist

2016-10-21

Dnr 511-5312-12
Dossier 0382-02-150

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp: asprik granskog, äldre barrblandskog och björksumpskog med inslag av ädellövträd

Strukturer: äldre barrträd, asp och ask, död ved av asp, björk och gran

Växt-, svamp- och djursamhällen: vedlevande insekter, epifytiska mossor och lavar

Arter:	<i>Ampedus karpathicus</i>	nordlig rödrock
	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	cinnoberbagge
	<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav
	<i>Megalania grossa</i>	ädellav
	<i>Neckera pennata</i>	aspfjädermossa
	<i>Peltis grossa</i>	större flatbagge
	<i>Phellinus populicola</i>	stor aspticka
	<i>Zavaljus brunneus</i>	umbrabagge

Källförteckning

Publicerade skrifter

- Eriksson, P. 1996. Vällenområdet. Naturgivna förutsättningar och skogshistoria. Konsekvenser för biologisk mångfald. Särtryck ur Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens Tidskrift. Årg. 135, Nr 12, sid 19-40.
- Eriksson, P. 1997. Ekologisk landskapsplanering i Vällenområdet. Upplandsstiftelsen. Rapport 5.
- Eriksson, P. 2002. Metodik för inventering av vedlevande insekter. Naturvårdsverket. Rapport 5203.
- Eriksson, P. 2013. Åtgärdsprogram för skalbaggar på gammal asp 2013-2017. Naturvårdsverket. Rapport 6573.
- Gärdenfors, U. (ed.) 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010 - The 2010 Red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1987: Naturvårdsprogram för Uppsala län. 1. Värdefulla områden för naturvård och rörligt friluftsliv (del av objekt 99.999). Medd. från planeringsavdelningen 1987 nr. 2.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2011. Inventering av cinnoberbagge och andra asplevande skalbaggar i Uppsala län och Norrtälje kommun 2006-2008. Länsstyrelsens meddelarserie 2011:2.
- Länsstyrelsen i Uppsala län och Skogsstyrelsen. 2006. Strategi för formellt skydd av skog i Uppsala län.
- Naturvårdsverket. 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Rapport 6379.
- Nitare, J. (red.) 2000. Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
- Nordiska ministerrådet. 1984. Naturgeografisk naturindelning av Norden.

2016-10-21

Dnr 511-5312-12
Dossienr 0382-02-150

Opublicerade skrifter

Länsstyrelsen i Uppsala län. 2014. Översiktlig plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län.

Digitala källor

ArtDatabanken, Artfakta. <http://www.artdatabanken.se/vaara-tjaenster/artfakta/>

Lantmäteriet. Häradsekonomisk karta.

Lantmäteriet. Ekonomisk karta 1950-tal.

Lantmäteriet. Nationell höjdmodell.

Lantmäteriet. Terrängkarta, fastighetskarta, ortofoton.

SGU. Jordartskarta 1:50 000

SGU. Berggrund Lokal Berggrundsytor

SLU. Skogskarta kNN.

Muntliga uppgifter

Pär Eriksson, Upplandsstiftelsen

2016-10-21

Dnr 511-5312-12
Dossier 0382-02-150

PLANDEL

Övergripande skötsel

Naturvärdena i området ska till stor del behållas och utvecklas genom naturliga processer. Riktade skötselåtgärder kan krävas för att gynna skalbaggar knutna till asp, björk eller gran samt för epifyter knutna till asp eller ask.

Beskrivning, bevarandemål och föreskrifter för skötsel

Reservatet har delats upp i två skötselområden. För avgränsning av områdena A och B, se skötselområdeskarta, bilaga 3.1.

Skötselområde A: Lövrik barrskog – 8,0 ha

- Beskrivning:** Relativt gles barrskog med stort inslag av asp och björk och i viss mån även lind. Gran är det vanligaste trädslaget. I nordöstra delen finns dock en hållmark som domineras av tallskog, och enstaka tallar förekommer även spritt i skötselområdet. Området är delvis blockrikt och skogen är gallrad. Fältskiktet utgörs till stor del av blåbärsris och piprör, men inslag av rikare vegetation som vårärt, myskmadra och hässlebrodd förekommer. I skötselområdet finns ett flertal grövre aspar med rik epifytflora, t.ex. lunglav, ädellav, aspfjädermossa och platt fjädermossa. Flera naturvårdsintressanta skalbaggar har hittats i området.
- Bevarandemål:** Arealen taiga (9010) och näringsrik granskog (9050) är tillsammans minst 6,5 ha. Skogen präglas av varierad åldersstruktur med stor andel gamla barrträd och rik förekomst av lövträd som asp och björk. Naturliga processer leder till att död ved av olika arter förekommer i olika grovlek och nedbrytningsgrad. På grövre aspar förekommer arter som är karaktäristiska för Vällenområdet, t.ex. lunglav, aspfjädermossa och stor aspticka. Cinnoberbagge och andra naturvårdsintressanta skalbaggar förekommer i skötselområdet.
- Skötselåtgärder:** Huvudsakligen inga skötselåtgärder. Röjning, fällning eller ringbarkning av enstaka granar kan dock göras för att gynna värdefulla aspar eller tallar samt för att gynna prioriterade arter knutna till dessa trädslag

2016-10-21

Dnr 511-5312-12
Dossier 0382-02-150

Figur 1. Skötselområde A, lövrik barrskog.

Figur 2. En relativt ny kolonisation av aspfjädermossa på en asp i skötselområde A. Större förekomster av arten finns på askar i skötselområde B.

2016-10-21

Dnr 511-5312-12
Dossier 0382-02-150

Skötselområde B: Sumpskog – 5,1 ha

- Beskrivning:** Två delområden med dikningspåverkad sumpskog. Område B1 utgörs av ung lövsumpskog. Björk är det dominerande trädslaget men visst inslag av klibbal, gran och grov ask förekommer. Området avverkades i början på 1990-talet och planterades troligen med gran. Granen har dock haft dålig överlevnad. Vid avverkningen lämnades ett flertal grövre askar som har en rik förekomst av lunglav och aspfjädermossa. Även stående döda lövträd lämnades kvar vid avverkningen i dessa har spår efter flera rödlistade skalbaggar påträffats, till exempel umbrabagge och större flatbagge. Fältskiktet är högvuxet och består bland annat av brännässlor, älgört, stinksyska, hallon och ormbunkar. Askföryngringen är riklig. Invid diket i sydöstra delen finns ett mindre område som domineras av planterad gran. Område B2 utgörs av en före detta våtstätteräng (Klykstensslåttan) som vuxit igen med gran, björk och klibbal. Detta område var helt öppet på 1950-talet. Hela skötselområdet påverkas av diken strax utanför reservatsgränsen i väster och öster. Det finns också några mindre diken inne i skötselområdet och dessa tillåts växa igen.
- Bevarandemål:** Området utgörs av lövrik sumpskog. Området präglas av rik förekomst av död lövved med naturvårdsintressant insektsfauna. Ask i olika ålder och grovlek förekommer frekvent och epifyter som lunglav och aspfjädermossa har rika förekomster i området.
- Skötselåtgärder:** Vid behov kan gran röjas, avverkas eller ringbarkas för att gynna naturvårdarter, björk, ask eller asp. Vid behov av att skapa lövved kan björk ringbarkas.

Figur 3. Skötselområde B1.

2016-10-21

Dnr 511-5312-12
Dossienr 0382-02-150

Anordningar för friluftslivet

Beskrivning: Inga anordningar och anläggningar finns ännu för friluftslivet.

Bevarandemål:

- En parkeringsplats finns i anslutning till reservatet.
- Väl underhållen informationsskylt finns vid parkeringsplatsen.
- Reservatets gräns är tydligt markerad enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Anordna parkeringsplats och sätt upp P-skylt. Före åtgärd ska det finnas en överenskommelse med berörd markägare om att vägen får nyttjas samt om att bommen vid Ekdalen hålls öppen eller flyttas.
- Sätt upp en informationsskylt om reservatet vid parkeringsplatsen
- Markera reservatets gräns med färg på träd samt med hörnstolpar.

Löpande:

- Städa och underhåll parkeringen regelbundet.
- Røj rågången. Underhåll hörnstolpar och förstärk gränsmålning på träd.
- Byt ut skyltar vid behov.

Upplysningar

Bränder

Uppkomna bränder ska släckas. Efter en eventuell skogsbrand lämnas det brända området för fri utveckling. Död ved, såväl stående som liggande, lämnas på platsen. Undantag måste dock göras för åtgärder som är nödvändiga för människors säkerhet.

Vägar

Befintlig körväg, inklusive vägdiken, ligger utanför reservatsgränsen.

Diken

Reservatet följer diken längs östra och västra reservatsgränsen. Dikena ligger utanför naturreservatet. Diken i reservatet får inte underhållas.

Jakt

Jakt får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning.

2016-10-21

Dnr 511-5312-12
Dossier 0382-02-150

UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen. Status före och efter utförda skötselåtgärder ska dokumenteras.

UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

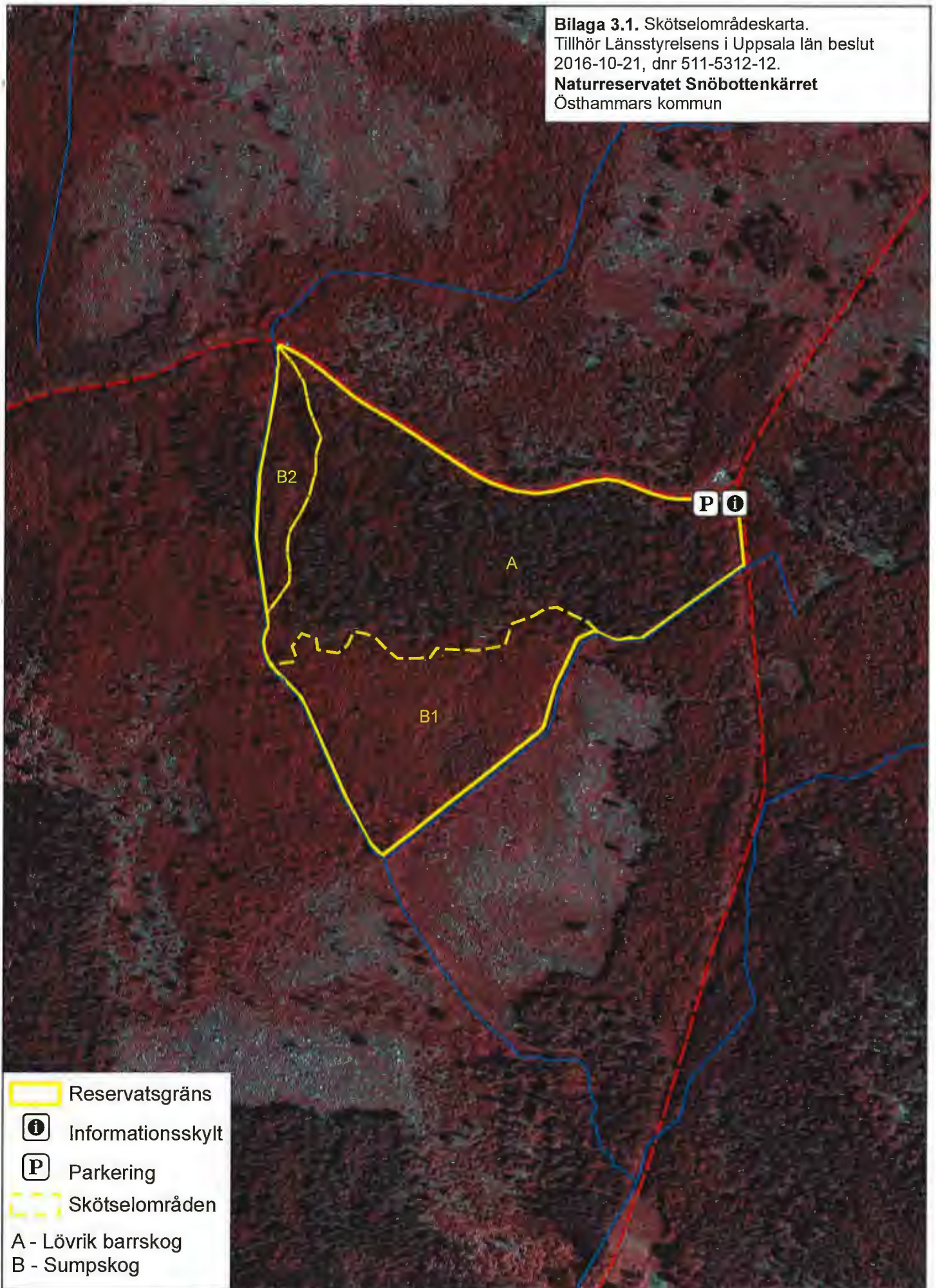
Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av bevarandemål i reservatet i enlighet med riktlinjerna i Naturvårdsverkets rapport Uppföljning av skyddade områden i Sverige och Länsstyrelsens översiktliga plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER

Denna tabell utgör underlag och stöd för förvaltaren vid planering av åtgärder såväl lokalt i naturreservatet Snöbottenkärret som regionalt i länet. De ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor för verksamheten, vilket innebär att Länsstyrelsen måste prioritera mellan åtgärder i länets alla reservat. Den slutliga prioriteringen och tidsplaneringen på länsnivå genomförs av Länsstyrelsen.

Skötselåtgärd	Prio	Kommentar	Skötselomr.	Finansiering
Gränsmarkering	1	Inom ett år	Friluftsliv	Skötselanslag
Informationsskylt	1	Inom ett år	Friluftsliv	Skötselanslag
Anläggning av parkeringsplats	1	Under förutsättning att överenskommelse om väg och bom finns med berörd markägare	Friluftsliv	Skötselanslag
Städning av parkering	1	Löpande	Friluftsliv	Skötselanslag
Ringbarkning, röjning eller avverkning av gran	2	Vid behov för att gynna asp, ask, tall eller särskilda arter	A, B	Skötselanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Efter åtgärd	Alla	Skötselanslag
*Uppföljning av bevarandemål	1	Enligt uppföljningsplan	Alla	Skötselanslag

Bilaga 3.1. Skötselområdeskarta.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län beslut
2016-10-21, dnr 511-5312-12.
Naturreservatet Snöbottenkärret
Östhammars kommun

- Reservatsgräns
- Informationsskylt
- Parkering
- Skötselområden
- A - Lövrík barrskog
- B - Sumpskog

© Lantmäteriet/Länsstyrelsen.

0 100 200 300
m

Skala 1:5 000

